

Det blåser upp

Sanna & Sten Källman
Barnkörererna Prisma och Spektrum

Sånger från Haiti på svenska

Songs from Haiti in Swedish

Sanna & Sten Källman

Barnkörerna Prisma och Spektrum

Michael Andersson

Henrik Cederblom

Ale Möller

Klas Nilsson

- 1 **Det blåser upp igen** 4.42
- 2 **Hallå alla** 3.29
- 3 **Hatten ramlade av** 3.52
- 4 **Tre blad** 5.09
- 5 **Solen den är för alla** 3.49
- 6 **Vad är sanning** 3.44
- 7 **Si och så** 4.12
- 8 **Min fjäril** 5.03
- 9 **Bortom bergen** 4.12
- 10 **När vi ses igen** 4.06

Total tid 42.22

1. Det blåser upp (ANBA SIKLÖN)

MUSIK *Sanba Zao* SVENSK TEXT *Sanna Källman*

When the winds change direction, we'll see what happens.

Det blåser upp igen
När vindarna har vänt då får vi se om nånting händer
Ah ah då får vi se om nånting händer
Ah ah det blåser upp och vinden vänder

2. Hallå alla!

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

To everyone on earth: Hello!

Hallå hallå hallå hallå hallå alla!
Ja alla på vår jord, hej hallå hallå alla!

3. Hatten ramlade av (PANAMA M TONBE)

*A stranger's there to give a hand
A secret friend who greets you*

Jag vandra' vägen framåt när
Hatten ramlade av
Jag tyckte det var någon där
Hatten ramlade av
En okänd hand som hjälper dig
Hatten ramlade av
En hemlig vän som säger hej
Hatten ramlade av
Hatten ramlade av,
hatten ramlade av,
hatten ramlade av
Tur att någon plocka' upp den åt mig

4. Tre blad (TWA FEY)

TEXT *Göran Berg/Sten Källman*

*To remember. Three leaves, three memories. Some, you may discard.
Others, you pick up.*

Min vän har ett fint träd
När bladen dör lever roten kvar
Vad gör du med bladen, du ser dem ligga där
Kastar du bort dem finns de inte kvar
Vad gör du med bladen du ser dem ligga där
Plockar du upp dem har du minnen kvar
Trädet får nya blad som ger oss skugga när solen är het
Men bladen kan också skydda mot regnet när du och jag går där förbi

REFRÄNG

Tre blad som faller i glömska
Jag kastar bort
Tre blad som faller att minnas
Vinden för med sig blad nånstans som du ännu ej vet om
Så vart du än vandrar möter du människor
Som nya blad du aldrig sett förut

5. Solen den är för alla (LARENN KONGO LEVE O)

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

*When the sun shines, it shines on everyone.
And when the rain falls, we shall sow.*

Solen den är för alla
Lyser på dig och mig
Sol som värmer alla
Lyser på dig och mig
Man/du blir glad och börjar tralla
Lyser på dig och mig
När regnet faller vad gör vi då?
Åh vad gör vi då?
Då mina vänner, då ska vi så
Ojojjoj då ska vi så!

6. Vad är sanning (VERITE O LA LA)

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

What is truth? Can I believe you?

Vad är sanning?
Är det sant det där du säger?
Kan jag tro dig?
Eller har du hittat på det?
Det är en hemlighet det
Det är en hemlighet

7. Si och så (KREYOL PALE)

MUSIK *Sanba Zao*

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

*So many words in so many languages
– you say this, I say that. But we
mean the same thing.*

Hur går det då?

Du säger si, jag säger så

Det gör detsamma

Detsamma, det var det jag sa

Vi menar samma

Ja samma det var det jag sa

Samma som mamma

Samma som pappa

ad lib

8. Min fjäril (PAPA LOKO)

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

*My butterfly flutters near and far. You see everything,
good or bad. Please tell us what you see.*

Min fjäril flyg, flyg iväg

Flyg över hav

Sen kan du berätta vad du har sett för alla

Min fjäril flyg, flyg iväg

Flyg och kom tillbaks

Sen kan du berätta vad du har sett för alla

För allting som är bra, kan du se

Och allting som gör ont, kan du se

Min fjäril flyg över haven

Flyg och kom tillbaks

Sen kan du berätta vad du har sett för alla

9. Bortom bergen

(DÈYE MÒN-LA. ANN PRALE WÈ)

SVENSK TEXT *Sanna Källman*

*Beyond those mountains,
there lies a country.
Would you like to come along?*

Det där som finns där bortom bergen

Ja jag vill se

Bortom bergen finns ett land

Jag ska visa dig

Där vi tar varann i hand

Vill du följa med

10. När vi ses igen (WANGOL)

SVENSK TEXT Sanna Källman

When we meet again, my friend, things may be different.

När vi ses igen har livet kanske ändrat sig min vän
För efter natt så kommer dag och jag ser dig
Vi dansar både du och jag
Och jag ger dig
En sång som leder hem igen min vän
Wangol o ou-ale Ki lè ou-a vini wè m anko ou-ale
Ki le ou-a vini wè m anko Peyi-a chanje
Kil è ou-a vini wè m anko ou-ale

OM MUSIKEN

Musiken och sångerna från Haiti har vi arbetat och umgåtts med i decennier. Vi har förälskat oss i det kraftfulla vemodet i sångerna och i rytmernas uppmaning till lek och dans.

I de ofta korta men symbolladdade kreoltexterna har vi tagit till oss ett budskap om människans öden och umbäranden men också tillit till den gudomliga kraft och andlighet som människan besitter.

Nu vill vi sjunga de här sångerna med ett nytt ansikte, nämligen med det svenska språket som en del av musiken. Sanna Källman har satt svenska ord till musiken på ett både rytmiskt och poetiskt sätt. Vi har valt att sjunga sångerna tillsammans med två barnkörer, Spektrumkören i Botkyrka och Prismakören i Knivsta och med några av våra favoritmusiker.

Sjung med oss, dansa med oss!

OM SÅNGERNA

Sång, trummor och dans har alltid varit viktiga inslag i haitiernas liv, ett sätt att mötas i fest och rit.

Den kunskapen och kulturen hade haitiernas förfäder med sig från Västafrika och den

utgjorde grunden till den nya kreolska kulturen i Haiti, som var den första fria republiken utropad av före detta slavar. Detta skedde redan 1804, långt innan slaveriet avskaffades i USA och övriga länder i Karibien.

Vi har sedan många år ett tätt samarbete med Sanba Zao som är en av förgrundsgestalterna på den haitiska folkmusikscenen. Han är musiker och kompositör och har skrivit titellåten *Det blåser upp* som i original heter *Anba siklòn* (Under orkanen) och handlar om korruptionen som följer i orkanens spår. Han har även gjort *Kreyol pale*, originalet till *Si och så*. Den handlar om språket som du lär dig av mamma och pappa – modersmålet. En del säger si, en del säger så, men vi menar samma.

Bortom bergen och *Hallå alla* är sånger från den folkliga karnevalstraditionen "rara". Det är musik under fastetiden och bärs fram av "bann a pye" (band på fötter). Människorna älskar att dansa och gå med "sitt" band till ljudet av bambu- och plåtrumpeter och trummor som man bär med sig. Sångerna avhandlar allt, högt och lågt, från kärlek och skvaller till politik.

Min fjäril heter i original *Papa Loko* som berättar om Vinden som blåser på fjärilar som far över haven och berättar vad de ser. Sången har vi lärt av Toto Bissainthe, en känd sångerska och skådespelare från Haiti.

Tre blad heter på kreol *Twa fey* och är en känd traditionell sång om att varje blad som faller ner döljer ett minne som man vill hålla kvar eller bli av med.

Vad är sanning heter *Verite o la la*. Sten lärde sig den när han på 70-talet bodde i Laborde, en liten by i södra Haiti. Byborna sjöng sången med sina starka röster på söndagsmässan.

Solen den är för alla heter på kreol *Larenn kongo leve o* och är en skördevisa. *Hatten ramlade av* är en gammal slagdänga som heter *Panama m tonbe*. Den berättar att det är ett dåligt omen om ens hatt trillar av i en korsning. Det krävs att någon är där och plockar upp hatten!

Slutligen sjunger vi *När vi ses igen* som byggs på den mycket omtyckta sången *Wangol*. När kommer du tillbaka? Då har landet förändrats! När vi ses igen har livet kanske ändrat sig min vän!

Sanna & Sten Källman

ABOUT THE MUSIC

The music of Haiti is a passion we have pursued for decades. We love the powerful melancholy of the songs and the rhythmic invitation to dance and play. The creole lyrics – generally short, yet rich in symbolism – tell of the trials and tribulations of humankind, but also of their divine force and spirituality.

This time around, we want to present these songs with a different “face” – singing them in Swedish. Sanna Källman has interpreted the lyrics in a way that is both rhythmic and poetic. We chose to sing them with two children’s choirs, Spektrumkören and Prismakören along with some of our favourite musicians.

Sing with us! Dance with us!

ABOUT THE SONGS

Singing, dancing and playing drums have always been dear to the Haitians, a way to engage in ritual and to party at the same time.

Their ancestors brought their culture and skills along with them from West Africa, which became the foundation for the new creole culture of Haiti, the first free republic

of former slaves. All this happened back in 1804, long before slavery was abolished in the United States or other Caribbean countries.

For many years, we have been fortunate to collaborate with Sanba Zao, who is one of the pillars of the Haitian folk music scene. He is a musician and a songwriter, and he created the title song *Det blåser upp*, originally *Anba siklòn* (During the hurricane), which is about the corruption that follows in the wake of a hurricane. He has also written *Kreyol pale*, the original version of *Si och så*, which is about the language you learn at home, your mother tongue. Some say this, some say that, but we mean the same thing.

Bortom bergen and *Hallå alla* stem from the carnival tradition known as “rara”, music played during Lent, performed by “bann a pye” (“bands on foot”). People love to join in and follow “their” band, to the sound of trumpets of bamboo or tin and drums. The songs are about everything – from love and gossip to politics.

Min fjäril (original: *Papa Loko*) describes the winds that blow butterflies far and wide

across the seas and tell us what they see. Toto Bissainthe, a famous singer and actress from Haiti taught us this song.

Tre blad (Twa fey) is a traditional tune about how every falling leaf carries a memory we want to be rid of or keep.

Vad är sanning (Verite o la la) is a tune Sten came across in the 1970s, when he was living in Laborde, a small village in southern Haiti. On Sundays, the strong voices of the villagers would fill the church with this song.

Solen den är för alla (Larenn kongo leve o) is a harvest song. *Hatten ramlade av* is an old tune known as *Panama m tonbe*. The original lyrics say that it is a bad omen if your hat falls off at a crossroads – you need a friendly hand to pick it up again!

In closing, we sing *När vi ses igen*, which is based on the beloved song *Wangol*. When will you return? Our country will have changed. When we meet again, life may have changed, my friend. *Sanna & Sten Källman*

Alla arrangemang är gjorda av/
All arrangements are by Sten Källman

Inspelad 6–7 april 2019 på/

Recorded April 6–7 2019 at Kulturfyren, Stockholm

Inspelning/Recording Per Sjösten sound.se

Inspelningsassistent/

Recording assistant Hanna Sjösten

Foto/Photo Marie Bejstam, Jon Antonsson,

Charlotte Rider

Grafisk form/Graphic design Jocke Wester
sannakallman.se

stenkallman.se

footprintrecords.com

MEDVERKANDE/Contributors

Barn från/*Children from* Spektrumkören, Botkyrka & Prismakören, Knivsta

Michael Andersson haitiska trummor, maraccas, klocka, järn/
Haitian drums, maracas, bell, iron

Henrik Cederblom gitarr, elbas, banjo/guitar, bass guitar, banjo

Ale Möller dragspel, flöjt, sälgflöjt, munspel, mungiga/
accordion, flute, whistle, harmonica, mouth harp

Klas Nilsson trumpet, tuba, plåttutor/trumpet, tuba, tin trumpets

Sten Källman tenor-, baryton- och sopransaxofon, plåttutor, solosång på *Tre blad*/
tenor, barytone and soprano saxophone, tin trumpets, lead vocals on Tre blad

Sanna Källman solosång, guiro, chekere/lead vocals, guiro, chekere

Filippa Rydell solosång på *Tre blad*/lead vocals on *Tre blad*

Marie Bejstam ledare för/leader of Spektrumkören, Botkyrka

Helena Gautier ledare för/leader of Spektrumkören, Botkyrka

Charlotte Rider ledare för/leader of Prismakören, Knivsta

Belén Romano ledare för/leader of Prismakören, Knivsta

Moa & Hanna Sjösten,

Sofia Källman extra sång/additional vocals

TACK TILL/Thanks to:

Moa & Hanna Sjösten, Sofia Källman för sångmedverkan/for vocals

Marie och Charlotte för er entusiasm och energi/for your enthusiasm and energy

Helena och Belén för fin ledning av barnen/for conducting the children

Alla fantastiska och sjungande barn/All the fantastic singing children

Per för omsorgsfull och kunnig inspelning och mix/for your craftsmanship and artistic skills in recording and mix

Och alla våra medverkande favoritmusiker/And all of our favourite musicians